

KURKISTUKSIA EILISEEN JA HUOMISEEN

LEVYILLÄ VOI AIKAMATKAILLA MUSIIKIN ERILAIISIIN AIKA- JA KEHITYSKAUSIIN. GENRE- JA TYYLISURFFAILU ON ILON OHELLA OPETTAVAISTA.

TEKSTI JA KUVA | MATTI KOMULAINEN

Pohjimmiltaan kyse on kemias-
ta. Oliver Lake, Graham Haynes,
Joe Fonda ja Barry Altschul muo-
dostavat ryhmän, joka on osateki-
jöitään suurempi. Ilmankos The
OGJB Quartetin ulosanti kuulostaa
yleispätevältä. Näin myös 2 Blues for Ce-
cil, **Andrew Cyrillen**, **William Parkerin** ja
Enrico Ravan tribuutti pianisti Taylorille,
joka oli fyysistä hahmoaan vaikuttavam-
pi persoona. Taiteessaankin, jossa sävel-
ilmaisusta kehkeytyi rituaali kuten nyt
tiukan trion kanavoimana.

Kitaristi Gábor Gadó ja saksofonisti
János Ávéd fuusioivat vuorostaan jazzia
klassiseen. Jousin ja gregoriaanisin tun-
nelmin sävytetty Whispering Quiet Sec-
rets into Hairy Ears ilmentääkin ajalli-
sesti huimaavaa fuusiota: harva uskaltaa
leikata historian halki näin radikaalisti.

Se on se ääni! Renessanssisäveltäjä Con-
stanza Porta on jäänyt useimmille tuntemat-
tomaksi mutta **Lőrinc Muntagin** johtama **Is-
tvánffy Chamber Choir** tuo musiikin tähän
päivään. Sekakuoro tulkitsee kuolinmes-
sun (1575) ja motettisarjan väkevästi.

Adelen levyt ovat 2000-luvun valtavir-
taa, mutta vokalisti erottuu edukseen.
Tuore 30 on saavutuksista aikuisin, ero-
laulukokoelma, josta huokuu eletty elä-
mä. **Esma Redžepovalla** kokemuksia ehti
kertyä 73 vuotta. Makedonian mustalais-
kuningatar laulaa kuin huomista ei tulli-
si, ja latausta tukee rouhea säestys. **Paolo
Contenkin**, 85, valtti on ääni. Bigbandin
säestyksellä konkarin chanson-vireinen
jutustelu tulee tykö hyvää tuulta nostaen.

Toisenlaista valiolaulantaa edustavat
tuoreet Rameaun, Messiaenin ja Ramon

Humet'n levytykset. **Gaétan Jarryn**, **Kent
Naganon** ja **Sigvards Klavan** johtamat or-
kesterit rakentavat siltaa maailmojen vä-
lille sisäistyneillä tulkinnoillaan. Näin
vaikka motettien synnystä on kulunut jo
vuosisatoja ja Messiaenkin mielletään jo
historiaan. Humetin Light / Llum on ny-
kymusiikkia mutta silti valaiseva kitey-
tyks kuoron eloisan emotionaalista mah-
dollisuuksista.

Arvo Pärtin tuotannossa laulumusiikki on
keskiössä. Se korostuu boksissa, joka kattaa
Stabat Materin veroisten avainten ohel-
la harvemmin kuultuja vokaalikappaleita.
Pakettia täydentävät lukuisat soinnillisesti

kiehtovat sovitukset Pärtin helmistä, kuten
Fratres ja Spiegel im Spiegel.

Jazz edustaa aikamatkailua, myös koh-
ti tulevaa. **Eero Koivistoinen** mittasi alan
pulsia New Yorkissa moneen otteeseen.
Vuosien 1983 ja 1991 levyt julkaistaan
nyt bonuksin. Vetovoimaa lisää kopa, jos-
sa soittavat muiden muassa kitaristi John
Scofield, rumpali Jack DeJohnette sekä
trumpetistit Tom Harrell ja Randy Brecker.
Freesiä kuin vastaleivottu!

Kit Downes kulkee omaa polkuaan ava-
rissa äänimaisemissa. Akustinen trio-
saundi pukee mielteliästä soitantaa sau-
mattomasti. **Frank Dupreen** visio Nikolai

Kapustinin Blueprintistä lähentää ajallisia tasoja. Trion jälki vakuuttaa, välittyyhän työstä ilo. **Marcin Wasilewski** ammentaa vastaavasti chopinmaisesta estetiikasta ja jazzista. En attendant on uusin työnäyte, jossa pidättyväisen klassinen ote säkenöi tuoreessa kontekstissa.

Claudio Simonetti's Goblin säesti Dario Argenton italokauhua toukokuussa 2019 Suomessa tuoden tunnelmat iholle säpsäyttävästi. Säveltäjä-kosketinsoittaja Simonetti teki soundtrackit jo alunperin, ja nyt Profondo Rosson (1975) ja Suspirian (1977) proge avautuu uudella tavalla live-läsnäolon kautta. **Mat McNerney** ja **Kimmo Helén** luovat hekin omanlaisensa jännitteen kanadalaisjännäriin A Fire in the Cold Season. Kontrasteja tihkuu orgaanisista läikähdyksistä, kiitos kaksikon taustan Hexvesselin psykedeelisessä folkissa. **Dominik Scherrer** taas ammentaa The Serpentin scoressa minisarjan 1970-lukuisen svengin ohella hienovaraisen vihjaavista moodeista. Siitä se lataus kasvaa.

Mielen sopukoiden tutkimattomia kolkkia koluaa Mark Andre. Saksalais-ranskalainen säveltäjä työstää tunnetiloista ja jännitteistä musiikkia, joka humisee, nitisee ja paukkuu. Alkuvoimaa hätistellään niin orkesterista kuin uruista. Jälki mykistää kauttaaltaan.

Samoin vakuuttaa Sid Hille. Työryhmä **f#2** käyttää studiota laboratoriona. Hillen piano, synat ja theremin, Jori Huhtalan bassot ja Markus Ketolan rummut tuottavat hillitöntä sointi-ilottelua genrepiltuut säpäleiksi ryskään.

Osa7029 alias Aki Yli-Salomäki todistaa, että musiikki voi olla myös tila. Kun muusikko-säveltäjä johdattaa hylättyihin paikkoihin, soonisesta matkasta kehkeytyy kuvia vilisevä kavalkadi. **Mr Mibbler** rekrytoi kymmenen valio-opperoijaa Nils Petter Molværista Mathias Eickiin, ideana astua tutkimattomille turuille. Konkreettisen vaihtuessa kuvitteelliseen tuotaja-pelimannitrio iskee kipinää.

Timo Kaukolampikin rakentaa uusia kytkentöjä, metodina asettaa koettu uuteen yhteyteen. We Jazz -katalogin muokaus vähäeleiseksi sykkeeksi tuo mieleen 1990-luvun nu-jazzin mutta ilman krumeluuja. Lopputulos kiertyy yhteen labelin riisutun visuaalisen estetiikan kanssa ympyrän sulkien. **Punch Brothers** tulee folk-ympyröistä. Ilmaisuu erottuu edukseen. On kuin spontaani bluegrass olisi syntynyt uudelleen kantrihtavaksi kamarimusiikiksi heinänkorsien havistessa.

Aitoa juurimeininkiä loihti Ravelkin. Baskisäveltäjän Bolero kuuluu yleisivistykseen. **Baskien kansallisorkesterin** levytyksessä on erikoista hohdokkuutta, eikä vain nimateoksen vastustamattomasti kumuloituvassa voimassa, jossa kaunis melodia-aines summautuu isoon iskuun. Kotiinpaluuta symboloi **Nicolas Horvathinkin** teos. Videoin visualisoiduissa soitteissa aikanaan ylenkatsottu Erik Satie valtaa Pariisin arvoestradin. Pianisti(t) voisi(vat) kaataa toisenkin absintin illan kunniaksi!

Depeche Mode, Air, David Bowie ja **Fight** ovat myös esillä. D. A. Pennebaker dokumentoi Depparien vuoden 1988 USA-kier-

tueen bändin ja fanien silmin. Sähäkän synapopin rinnalla sympatiaa heruttavat villi energia ja vilpítőn musadiggailu. Air edusti seuraavalle ikäpolvelle jotain samaa, mutta nyt ranskalaisten bluray-audioitu saundi vaikuttaa aiemman pastisilta, kvaliteeteistaan huolimatta. David Bowie oli vastaavan dilemman edessä 2000-luvun alussa. Hän päätyi päivittämään vanhoja töitään. Tulokset eivät sytytä edelleenkaan parista uudemmasta raidasta huolimatta. Fight oli Rob Halfordin irtiotto Judas Priestistä. Debyytti (1993) jytisee energisesti näyttäen kuka käski, vokalisti kun on hevipiireissä koko remmin kunkku. ■

ESITTÄJÄ(T)	ALBUMI	JULKAISIJA	FORMAATTI
The OGJB Quartet	Ode to O	TUM	cd
Andrew Cyrille, William Parker, Enrico Rava	2 Blues for Cecil	TUM	cd
Gábor Gadó, János Ávéd	Whispering Quiet Secrets into Hairy Ears	BMC	cd
Istvánffy Chamber Choir, Lórinó Muntag	Porta – Missa Mortuorum	BMC	cd
Adele	30	Columbia	cd
Esma Redžepova, Nune Brothers	My Last Song	ARC Music	cd
Paolo Conte	Live at Venaria Reale	BMG	cd
Choeur & Orchestre Marguerite Louise, Gaétan Jarry	Rameau – Grands motets	Château de Versailles Spectacles	cd
Chor & Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Kent Nagano	Messiaen – Poèmes pour Mi ym.	BR Klassik	3 cd
Latvian Radio Choir, Sigvards Klava	Ramon Humet – Light / Llum	Ondine	cd
Eri esittäjiä	Arvo Pärt – The Collection	Brilliant Classics	9 cd
Eero Koivistoinen	Picture in Three Colors	Svart	2 lp
Kit Downes, Petter Eldh, James Maddren	Vermillion	ECM	cd
Frank Dupree Trio	Nikolai Kapustin Blueprint	Capriccio	cd
Marcin Wasilewski Trio	En attendant	ECM	cd
Claudio Simonetti's Goblin	Profondo Rosso / Suspiria	Svart	lp / lp
Mat McNerney, Kimmo Helén	A Fire in the Cold Season Original Soundtrack	Svart	lp
Dominik Scherrer	The Serpent Original Soundtrack	Svart	lp
Eri esittäjiä	Mark Andre – Miniaturen, Himmelfahrt, Woher Wohin	BR Klassik	cd
f#2	Scientifically Proven & Clinically Tested	SatnaMusic	cd
Osa7029	Sounds for Abandoned Places	Eclipse	cd
Mr Mibbler	Leave Your Thoughts Here	NXN Recordings	cd
Kaukolampi	We Jazz Reworks Vol. 1	We Jazz	lp
Punch Brothers	Hell on Church Street	Nonesuch	cd
Basque National Orchestra, Robert Trevino	Ravel – Bolero ym.	Ondine	cd
Nicolas Horvath	Nuit Erik Satie – Live at the Philharmonie de Paris	Grand Piano	bluray
Depeche Mode	101 – A Film by D. A. Pennebaker ym.	Sony	bluray
Air	10 000 Hz Legend	Parlophone	cd + bluray-audio
David Bowie	Toy	Parlophone	3 cd
Fight	War of Worlds	Century Media	lp